Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ—МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 297 (3297) | 1940 оной декабриин 24, вторник | СЭН 10 МҮНГЭ

Бүхэсоюзна XVIII партконференциин нээгдэлгые үйлэдбэриин шэнэнүүд амжалтануудаар угтаха гэһэн Улан-Удын түмэрзамайхидай эрхим үүсхэлые республикын ажалшад бүгэдэ һайшаабад. Түрүү коллективүүд, предприятинууд ба колхозууд онсо тодорхой уялгануудые абана.

XVIII партконференциин нэрэмжэтэ соревнованиие үргэнөөр дэлгэрүүлэе!

Партиин Центральна Комитет болбол 1941 оной февралиин 15-да ВКП(б)-гэй Бүхэсоюзна XVIII конференци зарлаха гэжэ тогтообо.

Ленин—Сталинай партиин съезднүүд ба конференцинүүд хадаа советскэ арадай ажабайдалда угаа ехэ событи болоно. Большевистскэ парти өөрынгөө съезд ба конференци дээрэ коммунизмын илалтын түлөө тэмсэлэй дүнгүүдыень бүридхэн үзөөд, саашадаа бэелүүлэгдэхэ зорилгонуудые хараалдаг байна.

Экономическа талаараа үлэмжэ хүгжэнги Европодохи ба Америкын Холбоото Штадуудахи оронуудые ойрын жэлнүүдэй торшо соо хүсэхэ ба түрүүлхэ тухайда, XVIII партсъездээр ба нүхэр Сталинаар табигдаһан түүхэтэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ ороһонһоо хойшо хоёр жэл гүйсэһэн—иимэ шухала үедэ тус конференци өөрынгөө хүдэлмэриие эхилхэнь. Дурсагдаһан угаа шухала зорилгые шиидхээд байхадаа, бидэнэр Советскэ Союзаа дэлхэй дээрэ эгээн түрүү орон болгохо ба коммунизмын эхин шатаһаань, хоёрдохи шатада орохо аргабайдалтай болохобди.

Советскэ гүрэнэйгөө ажахын ба обороно хүсэшадалые дээшэлүүлхэ, социалистическэ ажалай дисциплиные бүхэжүүлхэ, эрхим шанартай продукци гаргаха гэһэн зорилготой, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй июниин 26-ай, июлиин 10-ай ба 17-ой Указуүд хадаа, фабриканууд, заводууд ба машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэ түйлай ехэ түлхисэ үгэбэ.

Капиталистическэ оронуудта хоёрдохи империалистическэ дайнай гал түймэр улам бури һүжэржэ байна. Харин, гансал Советскэ Союз эб найрамдалай сталинска политикые хүтэлбэри болгон социализмын илалтын түлөө амжалтатайгаар тэмсэнэ.

Иимэ оршомбайдал соо зарлагдаһан энэ конференциие шэнэ илалтануудаар угтахын түлөө, Улан-Удэ городой түмэрзамай узелай хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүтэлмэрилэгшэд болбол ВКП(б)-гэй Бүхэсоюзна XVIII Конференциин нэрэмжэтэ социалистическэ соревновани эмхидхэхыень республикын бүхы ажалшадые уряалба.

ВКП(б)-гэй Обком болбол түмэрзамайхидай үүсхэлыень һайшаагаад, энэ асуудалые ажалшадай коллективүүдэй суглаан дээрэ зүбшэн хэлэжэ, үйлэдбэриингөө даабаринуудые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ тушаа тодорхой уялганууды абалга эмхидхэхыень партийна организацинуудта даалгаба. Ушар иимэһээ, манай республикын ажахын ба культурна байгуулалтын фронтнууд дээрэ тус соревнованиие үргэнөөр дэлгэрүүлгэ—мүнөөдэрэй шухала зорилго мүн.

«Бидэнэр болбол Бүхэсоюзна партийна конференциин хүндэлэлтэ социалистическэ соревновани эмхидхэхыень уряалан, Бурят-Монголой республикын бүхы эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэдтэ, колхозникүүдтэ, албахаагшадта, интеллигенцидэ барандань хандаха зуураа, манай предприятинууд, һургуулинууд, институтууд, техникумүүд, театрнууд, бүхы учреждени нүүд хадаа конференциин нээгдэхэ үдэр хүрэтэр январь ба февраль һаранууддайгаа планууды гүйсэдхэхэ ба үйлэдбэриингөө дэбжэлтые бүхэли 1941 он соо бэхижүүлхэнь лабтай гэжэ найданабди»—гэжэ түмэрзамайхид өөһэдынгөө хандалга соо бэшэнэ.

Тус коллектив хадаа XVIII Партконференциин нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованиин эхи табихатаяа хамта, паровоз ба вагон заһаха хүдэлмэриингөө планиие 130 процент дүүргэхэ, түлишые 15 проц. экономилхо, поездүүдаа графигай ёһоор хүтэлхэ ба тэдэнэй ябалгыень түргэдхэхэ, технологическа дисциплиные наряар сахиха г. м. үнэтэ уялганууды абаһан байна.

Фабрика ба завод бүхэн, культурна, ажахын, худалдаанай организаци ба һургуули бүхэн, колхоз, совхоз ба машинно-тракторна станци бүхэн түмэрзамайхидай уряалыень халуунаар угтажа, XVIII Партконференциин нэрэмжэтэ соревнованида шууд оролсохо ёһотой.

Предприятинуудта үйлэдбэриингөө даабариие үлүүлэн дүүргэхэ, колхоз ба совхозуудта ерэхэ хабарай тарилгада жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхэ, шэнэ түлые тобир тарганаар түлжүүлхэ, адуу малаа эрхимээр ондо оруулха, МТС-үүдтэ машина ба трактор заһаха хүдэлмэрөө саг соонь, шанар һайтайгаар үнгэргэхэ—эдэ бүхы хэмжээябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ соревновани угаа ехэ ашатай ба туһатай байхань лабтай.

Нютагуудахи ажалшадай Соведүүдэй депутадуудые һунгаһан сагһаа хойшо мүнөөдэр тэбхэр нэгэ жэл гүйсэбэ. Сталинска Конституциин ёһоор шэнээр хүдэлмэрилжэ захалһан, нютагуудахи Соведүүд нэгэ жэл дотор нилээд ехэ амжалтануудые түйлаа. Арадай һунгамалнууд-депутадууд хадаа Партконференциин нэрэмжэтэ соревнованида ажалшадые олоорнь хабаадуулхын түлөө эдибхитэйгээр оролдохо ба хүдэлмэрилхэ уялгатай.

Үглөөдэр, декабриин 25-да, манай республикын хүдөө ажахын түрүү хүнүүдэй зүблөөн нээгдэхэнь. Тэндэ суглараха стахановецууд болбол ефремовскэ агротехникые хүсэдөөр хэрэглэн, 1941 ондо элбэг ехэ ургаса абаха, адуу малаа олошоруулан үсхэхэ ба тэдэнэй ашаг үгэлгыень ехэдхэхэ, хүдөө нютагуудые культурна болбосон болгохо тушаа уялганууды абажа, энэ соревнованиие бури үргэнөөр дэлгэрүүлхэ байһань лабтай.

Манай советскэ арад болбол большевистскэ партиин съезд ба конференциие шэнэ илалтануудаар угтахые хүсэдэг байна. Тиимэ байхашье ёһотой, ушарынь Ленин—Сталинай парти болбол бидэндэ зол жаргалые олгоно, тиимэһээ, большевистскэ парти хадаа бидэндэ тон дүтэ, түрэл байна.

Тиин, ВКП(б)-гэй Бүхэсоюзна XVIII конференциин нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованиие хаа-хаанагүй үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, гурбадахи табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэйнь программые амжалтатайгаар гүйсэдхэлгые хангая!

ВКП(б)-гэй Б.-М. Обкомой IV пленум

Декабриин 21—24-дэ, партиин Обкомой IV пленум боложо, доро дурсагдагша асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ:

1. 1940 оной ажахын жэлэй дүнгүүд ба саашадахи зорилгонууд тухайда, ВКП(б)-гэй Обкомой секретарь нүхэр С. Д. Игнатьевай элидхэл.

2. 1940 ондо республика доторхи промышленна предприятинуудай хүдэлмэри тухайда, партиин Обкомой секретарь нүхэр Хахаловай элидхэл.

3. Партида шэнэ членүүдые абаха хэрэгые хүтэлбэрилгэдэ нютагуудахи парторганизацинуудай дутуунуудые усадхаха тухайда ВКП(б)-гэй ЦК-гэй 1940 оной июлиин 10-най тогтоолые манай республика дотор ямараар бэелүүлжэ байһан тухайда, партиин Обкомой оргинструкторска таһагые даагша нүхэр Баландинай элидхэл.

Гадна, пленум болбол Бурят-Монголой дотоодын хэрэгүүдэй Нарком байһан аад сүлөөлэгдэһэн Ивановые партиин Обкомой бюрогой членһээ гаргажа, мүнөө БМАССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй Нарком нүхэр Шабалининые, ВКП(б)-гэй Обкомой, кадрнуудые эрхилэгшэ секретарь нүхэр Страховые ба ВКП(б)-гэй Обкомой, хүдөө ажахые эрхилэгшэ секретарь нүхэр Языковые партиин Обкомой бюрогой член болгон һунгаба.

КАРАЧАЕВСКА АВТОНОМНО ОБЛАСТИИН ҺАЙНҮДЭР

МИКОЯН ШАХАР, декабриин 21. (ТАСС). Карачайда Советскэ засаг байгуулагдаһаар 20 жэл гүйсэһэнэй ойдо зорюулагдажа, ажалшадай депутадуудай областной Соведэй Сесси мүнөөдэр болобо. Карачаевска автономно областиин социалистическэ байгуулалтын амжалтанууд тухай элидхэл партиин Обкомой секретарь нүхэр Токаев хэбэ.

Карачаевска арадһаа нүхэр Сталинда эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг ехэ дээшэлэлээр абтаба.

Мүн тэрэшэлэн, Сесси болбол нүхэд Молотовто, Калининда, Микоянда ба Бадаевта амаршалганууды эльгээбэ.

Тус областиин ойн һайнүдэрлэлгэдэ хүршэ болохо Хойто-Кавказай республиканууднаа, Калмыгһаа, Орджоникидзевскэ ба Краснодарска хизаарнуудһаа, Ростовско областьһоо айлшад байлсаба. Карачайн районуудһаа һайнүдэрлэлгэдэ 500 колхозно зэбсэглэмэл джигидүүд ерэһэн байна.

Карачаевска Автономно областиин ажалшад болбол хүдөөажахын хүдэлмэринүүдые болзорһоонь урид налан дүүргэжэ ба предприятинууд дээрэ үйлэдбэриин жэлэй планиие үлүүлэн дүүргэжэ, алдарта ойе угтаба.

БМАССР-эй Совнаркомдо

Һаяхан, БМАССР-эй Совнаркомой заседани боложо, үрэһэнэй ба страховой фонднуудые хаалга тухайда асуудал хэлсэбэ. Энэ хүдэлмэриин удааралга хадаа триер, веялкэ, «ВИМ» г. м. сэбэрлэлгын машинануудай дутууһаа болоно. Үрһэ сэбэрлэлгые шамдуулха зорилготойгоор, Совнарком болбол Госсортфондын пунктнуудта хүдэлмэриһөө сүлөөрһэн «ВИМ—2» машинануудые ба триернүүдые, АЗО-гэй даагшадай ба МТС-үүдэй директорнүүдэй харюусалга доро колхозуудай мэдэлдэ үгэхыень Госсортфондын Б.-М. конторые эрхилэгшэ нүхэр Петровые уялгалба. Эдэ машинануудые пунктнуудта ойро байһан колхозуудта үгэжэ, бусад триернүүд, вимүүдтэл адляар түхэреэн сутка соо хүдэлгэхыень шухалада тоолоно.

Эрхимүүдэй жэшээе халан абаха

Сталинска баян ургасын түлөө тэмсэлдэ түрүү хүнүүд—ефремовецүүд урган гараба. Тэдэнэр болбол сагай ямаршье уларилда, ямаршье газар дээрэһээ ехэ таряа хуряаха бүхы аргануудай колхозуудта байһыень элирүүлнэ.

Үбэлэй агрохэмжээябуулганууд (саһа тогтоолго, наг шэбхэ тараалга, үнһэ, шубуунай аргал суглуулга) хадаа газарай хүриһые шиигтүүлдэг, үтэгжүүлдэг юм.

Баян ургасын агротехникые бэелүүлхын түлөө оролдоод байбал хүдэлмэринь бараг. Гэбэшье, манай Селендумын МТС-тэ хабаатай колхозууд хуушанайхяараа ажаллахые хүсэнэ. Агротехническэ шухала хэмжээябуулгануудые бэелүүлхэ тухайда үсөөн бэшэ заабаринуудай байбашье, Сталинай (түрүүлэгшэнь М. Еранский), Калининай (түрүүлэгшэнь Арьяжапов) нэрэмжэтэ, «Улан-Удунга» колхозууд болбол нэгыеншье хүсэндэнь хүргэнэгүй. Шухала хэрэгые хэрэгсээгээгүйнь шалтагаанһаа, үрэһэ сэбэрлэлгэ одоо хүрэтэр түгэсхэгдөөгүй байха юм. Эндэ түсэбэйнь миил 50-аад процент хаагдаа.

Иимэ байдалые үргэлжэлүүлжэ болохогүй байһань элитэ. Мүнөө колхозникүүд ба хүтэлбэрилэгшэд болбол саһа тогтоолгын, наг шэбхэ тараалгын, үнһэ ба шубуунай аргал суглуулгын түлөө хам оролсохо ёһотой.

И. ШУЛУНОВ—Селендумын МТС-эй ахалагша агроном.

Хабарай тарилгада бэлэдхэл

Кяхтын аймагай олонхи колхозууд болбол хабарай тарилгада хангалтагүйгөөр бэлэдхэнэ, үрһэнэй ба страховой фонднуудые хүсэдөөр байгуулаадүй. АЗО-гэй мэдээгэй ёһоор, аймаг соонь декабриин 10 хүрэтэр үрһэнэй фонднууд 40 процент хаагдаһан аад, тэрэнэй миил 13 процентнь сэбэрлэгдэнхэй.

Жэшээлхэдэ, Усть-Кяхтын сомоной «Пограничник» колхоз (түрүүлэгшэнь Селеверстов) болбол 2036 центнер үрһэнэй фондые байгуулха ёһотой аад, мүнөө арай гэжэ 700 центнер хээбэ. Тус колхоздо үрһэ сэбэрлэлгын машинанууд: 7 сортировко, 3 веялкэ, 3 триер биишье һаа, нёдноn жэлдэ муугаар заһагдаһан дээрэһээ тэдэнэй олонхинь хүдэлмэрилнэгүй.

«Красное знамя», «Путь Социализма» ба Энгельсын нэрэмжэтэ колхозууд үрэһэнэй фондые огто байгуулаадүй. Субагтын сомоной, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз планай ёһоор 1345 центнер үрэһэ хааха байһан аад, миил 100 центнер бэлэдхээ.

Дээрэ дурсагдаһан колхозуудай түрүүлэгшэд болбол үнгэрэгшэ жэлнүүдэй алдуунуудые дабтан, хабарай тарилгада бэлэдхэлые хэрэгсээнэгүй. Эдэ колхозууд мүнөө хүрэтэр поли дээрэ нэгэшье тэргэ шэбхэ адхаагүй, нэгэншье гектар газарта саһа тогтоогоогүй юм.

Аймаг доторонь үрэһэ сэбэрлэдэг 3 «ВИМ—1» ба 2 «ВИМ—2» машинанууд бии, теэд тэдэнэй нэгэнь Б.-Кударийн МТС-тэ эбдэрхэй хэбтэнэ. Б.-Кударийн МТС-дэхи, Куйбышевай нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг, «ВИМ—1» машина сутка соогоо 22-24 тонно таряа сэбэрлэхэ нормотой аад, миил 7-8 тонно гаргана. Таряа сэбэрлэлгын бусадшье машинанууд тон хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Кяхтын МТС-дэхи «Большевик» колхозой 4 триернүүдһээ 2-нь хүдэлмэрилнэгүй.

Д. ДАМБАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Черновицка хүдөөгэй һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн, Киевскэ Тусхай Сэрэгэй Округой сэрэгүүдые командалагша, армиин генерал, Советскэ Союзай Герой Георгий Константинович Жуков. (ТАСС-ын фото).

Эрхим сортын үрэһэ хааха шухала

«Хабарай тарилгада бэлэдхэхэ тухайда» ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой тогтоолой ёһоор, манай республикын колхозууд үрһэнэй фонд байгуулгые шэнэ жэлэй эхин хүрэтэр бүрин дүүргэхэ уялгатай.

Түрүү колхозууд болбол энэ шухала зорилгые зүбөөр ойлгоод, ерэхэ жэлэй тарилгада эрхим сортын үрһэ бэлэдхээд байна. Хориин аймагай, Дунда-Худанай сомоной «Ударник» артель (түрүүлэгшэнь нүх. Радионов) хамтадаа 1800 центнер үрһэ хаагаад тэрэниие «ВИМ» машинаар сэбэрлэһэн ба үрһэнэй контрольно станцида шанарыень бүрин шалгуулба. Эндэ жиирэй орооһые сортто үрһөөр андалдалгые үни дүүргэһэн юм.

Мүн сомоной, Молотовай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүх. Гэнинов) ерэхэ хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ 1400 центнер эрхим шанартай үрһэ хааһан байна, тэрэ тоодо «Лютесценс 062» пшеницэ 500 центнер бэлэдхэгдээ. Үрһэ сэбэрлэлгэ ба шалгалга хэгдэжэ дүүрээ.

Бичурын аймагта нилээд олон колхозууд үрһэнэй ба страховой фонднуудай байгуулгые тоогой ба шанарай талаар хүсэд һайнаар хангаба.

Гэхэ зуураа, дурсагдаһан Хориин ба Бичурын аймагуудай олоншог колхозууд үрһэ хаалгые ехээр удааруулна. Чесаны сомоной «Коминтерн», Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд үрһэ хаалгые болзор соонь дүүргэхэ хүсэд аргатай байбашье, энэ шухала хэрэгтэ хүсэд ороодүй.

Окино-Ключиин МТС-тэ хабаатай, Чкаловай нэрэмжэтэ артель (түрүүлэгшэнь нүх. Васильев) мүнөө хүрэтэр нэгэшье центнер үрһэ хаагаадүй байха юм. Үрһэнэй ба страховой фонднуудые байгуулжа дүүргээдүй колхозууд бусад аймагуудташье нилээд олон.

Орооһото культурануудай үрһэнтэй хамта, картофелиин үрһые түсэбэй ёһоор бэлэдхэхэ тон шухала байна. Зүгөөр, олонхи колхозуудта картофелиин үрһэн дутамаг байбашье, энээниие дары хүсэлдүүлхэ тушаа эрид шанга хэмжээ абтанагүй. Иволгын аймагай, «Гэгээрэл» колхоз (түрүүлэгшэнь Д. Арычев) орой хамта 1080 центнер картофель үрһэндэ бэлэдхэхэ ёһотой аад, миил 70 центнер картофельтой байна. «Улаан-Иволга», «Работник» г.м. колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол картофелиин үрһэ бэлэдхэхэ тухайда анхаралаа табинагүй.

Үрһэнэй фонд байгуулжа байһан колхозууд болбол түсэбөө миил тоогоорнь дүүргээд, тэрээнэй шанар тухайда оролдоногүй. Иволгын МТС-тэ хабаатай колхозууд үрһэ хаалгые гол түлэб дүүргэжэ байбашье, тэрээниие сэбэрлэхэ хүдэлмэриие муугаар эмхидхэнэ. Һүүлэй мэдээгээр бүхы үрһэнэйнь миил 18 процентнь сэбэрлэгдэһэн байгаа. Цагаан-Усанай МТС-тэ хабаатай колхозуудшье үрһэ хаалга ба сэбэрлэлгые имагта муугаар ябуулна.

Эдэ бүгэдэ фактнууд юу гэршэлнэб гэхэдэ, газартаряалангай органууд ба колхозуудай правленинүүд хадаа ерэхэ жэлдэ үндэр ургаса абахын үндэһэ һуури болохо—эрхим сортын үрһэ бэлэдхэхэ тухайда анхаралаа хүсэд хандуулаагүй байнад.

Иимэ нобшоролго саашадаа үргэлжэлхэ ёһогүй! Ойрын хэдэхэн үдэр соо үрһэнэй ба страховой фонднуудые түсэбэй ёһоор байгуулха ба тэрэниие сэбэрлэхэ, үрһэнэй шанарыень шалгахын тулада контрольно лабораторидо эльгээхэ шухала.

Орооһо сэбэрлэдэг машинануудые бүхэли сутка соо ашаглаха хэрэгтэй. Энэ зорилгоор график зохёогоод, тэрэнэй ёһоор үрһэ сэбэрлэлгэ дээрэ хоёр халаанаар ажаллаха хүдэлмэришэдые хүсэд табиха хэрэгтэй.

Тарилгын үрһэнэй таряае эрхим сортдо хүргэхын тулада хэдэн дахин сэбэрлэхэ хэрэгтэй. Веялкэнүүд ба «Клейтон» сортировкоор сэбэрлэжэ, элдэбын холисоһоонь илгаһанайгаа һүүлдэ, триер гү, али «ВИМ—2» машинаар сэбэрлэхэ ёһотой.

Складта оруулагдаһан үрһэн хадаа тон наряар хадагалагдаха ёһотой. Үрһэнэй таряае нэгынь нүгөөдэтэйнь баахашье холижо болохогүй. Склад соо хадагалһан үрһэеэ саг үргэлжэ шалгажа байха хэрэгтэй. Тэрэшэлэн галай аюулһаа хамгаалха тушаа эрид шанга хэмжээ абаха шухала.

Үрһэнэй фонднууды байгуулгые ба сэбэрлэлгые саг болзор соонь хангаха—газартаряалангай органуудай, МТС-үүдэй ба артельнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй мүнөөдэрэй шухала зорилго мүн.

К. БАРДАМОВ—БМАССР-эй НАРКОМЗЕМЭЙ АГРОНОМ.

Партийна ажабайдал

Залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлгын түлөө харюусалгые дээшэлүүлхэ

Кяхтын аймагай партийна организаци болбол түрүү хүнүүдые партида абалгаар бага бэшэ хүдэлмэри ябуулhан байна. 1940 оной январиин 1-hээ декабриин 1 хүрэтэр — партиин члендэ 103 хүн, кандидадта 100 хүн абтаба. Энэ тоо хадаа тус парторганизациин бэхижэhэн ба ажалшадтай барисаагайнь улам нягта болоhон тухайда гэршэлнэ.

Зүгөөр, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй июлиин 10-най тогтоол дотор дурсагдаhан дутуунууд манай аймагай парторганизацида хабаадана. Эдэ ямар дутуунууд бэ гэбэл, зарим партийна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд хадаа партида абалгын хэрэгэй хүтэлбэриие шангадхаха тухайда ВКП(б)-гэй ЦК гэй заабаринуудай нэгэтэ бэшэ байбашье, энэ хүдэлмэриие зүндөө бүтэхэдэ табиhан байна. Манай зарим парторганизацинууд хүниие партида абахадаа, тоогой түлөө намнаад лэ, шанар тухайда анхардаггүй байха юм. Тэрээнhээ боложо, партиин зэргэдэ байжа шадахагүй хүнүүд ороhон ушарнууд бии. Жэшээлхэдэ, № 6 колонныш парторганизаци (секретаринь нүх. Шербов) болбол хүсэд шалгагдаагүй хүнүүдые (Сенкевич, Хушкеев, Новичков) абаад аад, уданшьегүй тэдэнээ дахин гаргаха баатай болоhон байгаа. Тэрэшэлэн, шалгажа үзэнгүй таамагаар абаха ябадалнууд бусашье парторганизацинуудта мүнөө хүрэтэр үзэгдэhөөр.

Эдэ дутуунуудые усадхаха хэмжээ ябуулга хараалхын зорилгоор. эхин парторганизацинуудай секретарьнуудай зүблөөнүүдые үнгэргэhэн байна.

Гэхэтэй хамта, партийна организацинууд болбол шэнэ члэнүүд ба кандидадуудые абаад, тэдэниие хүмүүжүүлхэ тухайда анхарал табидаггүй, мүн кандидадуудай ажал хүдэлмэриинь ба политическэ шанарыень шалгадаггүй байха юм. Кандидадуудаймнай үсөөнхинь партийна даабаринуудтай. Зарим парторганизацинууд болбол кандидадуудай члендэ ороходо үедэнь тэдэнэй хүдэлмэриие hонирхоод лэ, hүүлээрнь мартажархидаг байба. Иимэhээ, партийна ба гүрэнэй дисциплиныe хазагайруулhан ушарнууд залуу коммунистнуудай дунда үсөөн бэшэ үзэгдэнэ. 1940 он соо 4 кандидадууд карточкаяа гээбэ.

Декабриин 1-нэй байдалаар, манай парторганизацида кандидат ябаха болзороо үнгэргэhэн 136 хүн тоологдоно. Городой Соведэй гүйсэдкомой дэргэдэхи парторганизацида 1931 онhоо партиин кандидат Игумнов И. С. гэгшэ бии. Теэд, тэрэ хадаа ВКП(б)-гэй членэй ба кандидадай зэргэдэ 9 жэл соо байха зууураа, өөрынгөө үзэг бэшэг мэдэхэгүйе мүнөө хүрэтэр хүсэд усадхаадүй байна. Эдэ бүхы фактнууд болбол коммунистнуудые, илангаяа залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hулаар табигдаhаниие хэлэнэ. Залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ пропаганда ба агитациин таhаг ехэ үүргэтэй болобошье, тон бага анхарал табина. Харин, тус хүдэлмэриие эмхидхэлэй-инструкторска таhаг ябуулха ёhотой юм гэжэ «тайлбарилдаг» байна.

Гадна, рекомендаци үгэгшэд хадаа залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ угаа ехэ үүргэтэй. Тэдэнэр рекомендаци үгөөд лэ тэрээгээрээ hанаагаа амаршаха бэшэ, харин рекомендаци абагшадайнгаа бодото хүдэлмэридэнь, хүмүүжэлээ дээшэлүүлгэдэнь туhалха уялгатай.

ЕРОМИНА—Партиин Кяхтын Айкомой эмхидхэлэй-инструкторска таhагые даагша.

Партида орохоёо хүсэгшэдые наряар шалгаха

Закаменай партийна организаци болбол ВКП(б)-гэй XVIII съездhээ хойшо партиин зэргэдэ 80 хүниие абажа, 4 эхин организацинуудые шэнээр эмхидхэбэ.

Тэдэнэй дунда: Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ орденто нүхэр Гомбоев, Вольфрамай комбинадай стахановец Забчук, халаанай начальник Болдовский, шофер-стахановец Якушев ба бусад олон түрүүшүүд бии. Партида hая ороhон залуу коммунистнуудай олонхинь ниитын хүдэлмэридэ эдибхитэйгээр хабаадана.

Партиин зэргэдэ хүнүүдые абахадаа ямаршье шалгалта хэнгүй мэдүүлгэ үгэhэн лэ хүнүүдые барандань баталдаг, тоогой хойноhоо намнадаг ушар нилээд олон парторганизацида үзэгдэhэн байна. Энэ хадаа ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй ба нүхэр Сталинай нэгэнтэ бэшэ үгэhэн заабариие бүдүүлигээр хазагайруулhан абадал болоно.

Закаменай партийна организаци болбол ВКП(б)-гэй ЦК-гэй июлиин 10-най тогтоолhоо хойшо тээ алдуугаа заhажа эхилhэн байха юм. Партида орохые хүсэжэ мэдүүлгэ үгэгшэды нарин шалгажа, тус бүхэнтэйнь ярилдан, танилсадаг болоо.

Зүгөөр, ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй июлиин 10-най тогтоолhоо зохихо тобшолол хээгүй ба өөhэдынгөө хүдэлмэридэхи дутуунуудые заhаагүй партийна эхин организацинууд үшөөл бии байhаар. Жэшээлхэдэ, аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй дэргэдэхи, вольфрамова комбинадай ба бусад парторганизацинууд хүниие партида абахадаа, ямаршье шалгалта хэдэггүй ба мэдүүлгэ үгэгшэдые бүгэдыень абадаг зандаа.

Залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ, хүдэлмэридэнь туhалха ябадал тон харюусалгатай хэрэг. Энэ шухала хүдэлмэриие зарим парторганизациин хүтэлбэрилэгшэд хангалтагүйгөөр ябуулна. Вольфрамай комбинадай дэргэдэхи партийна организацида кандидатска стажаа үни үнгэргэhэн аад, члендэ ороодүй аяар 30-аад хүнүүд бии. Коммунистнуудай дунда политическо-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hулаар ябуулагдана. Хэдэн арбаад коммунистнууд ВКП(б)-гэй историие үшөө мүнөө хүрэтэр үзэжэ эхилээдүй.

Ушар иимэhээ, ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй июлиин 10-най тогтоолые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө большевистскээр тэмсэхыень Закаменай партийна организациhаа эригдэнэ.

Б.

Депутат багша

Улан-Удын горсоведэй депутат Мария Прокопьевна Хохлова болбол Улан-Удын № 1 дунда hургуулиин гурбадахи «А» классай багшаар хүдэлмэрилнэ. Энэ класс болбол түрүү hуури эзэлдэг юм. Эндэ hуралсадаг 40 hурагшадай нэгэнниншье «муу» гэhэн сэгнэлтэгүй байна.

Мүнөө шэнэ жэлые отлична сэгнэлтэтэйгээр угтахын түлөө гурбадахи «А» класс болбол гурбадахи «В» классые социалистическэ соревнованида уряад, урилдажа ябана. Мүн «А» класс хадаа звено ба өөhэд хоорондоо мүрысэнхэй юм. Классайнь дэргэдэ «Пионер» гэжэ хапын газетэ саг үргэлжэ гаргагдана. Энэ газетын хүдэлмэридэ гансашье hурагшад-пионернууд хабаададаг бэшэ, харин тэдэнэй түрэлхид эдибхитэйгээр хабаадалсадаг.

№ 1 hургуули болбол энэ оной ноябрь hарада черепановска хүдэлөөндэ оролсохые республикын бүхы hургуулинуудые уряалhан хандалга гаргаhан юм. Энэ хандалгые бэелүүлхын түлөө гурбадахи «А» классай hурагшад класс доторхёо арюун сэбэрээр шэмэглэбэ. Сонхо бүхэниинь штороотой ба тэндэнь элдэб таримал сэсэгүүд hалбаран байдаг. Ханануудынь вождьнорой портредүүд ба hуралсалда хэрэглэгдэхэ туhаламжануудаар шэмэглэгдэнхэй. Классайнь дэргэдэ 60 гаран элдэб номуудтай библиотекэ хүдэлмэрилнэ.

Нүхэр Хохлова болбол түрэлхидтэй халуун барисаатай. Түрэлхид нүхэр Арская гэгшэ hургуулида каток байгуулхын тула hайн дураараа 100 түхэриг мүнгэ үгэбэ. Мүн түрэлхид нүхэр Никифорова болбол hурагшадай дунда дуунай кружок эмхидхээд хүдэлмэрилжэ байна. Гурбадахи «А» класс хадаа түрэлхидэй халуун туhаламжаар 14 янзын кружогуудые эмхидхэбэ.

Мария Прокопьевна болбол урогтоо тон hайнаар бэлэдхэдэг ба ниитын хүдэлмэридэ эршэмтэйгээр хабаадалсадаг юм. Мүн залуу багшанарай хүдэлмэридэ тон ехэ туhаламжа үзүүлдэг байна.

Гадна, нүхэр Хохлова Улан-Удын горсоведэй дэргэдэхи саг үргэлжын комиссиин түрүүлэгшээр хүдэлмэрилнэ ба комиссиингаа хүдэлмэриие hайнаар ябуулна. Комиссиингаа зүблөөн бүхэндэ hургуулинуудай байдал тухай асуудал хэлсэдэг ба багшанар, директорнуудэй тоосоое дууладаг байна. Жэшээлхэдэ, октябрь hарада № 64 hургуулиин директорэй ба месткомой түрүүлэгшын элидхэл соносожо, тэндэхи багшанарай дунда политическэ hуралсалай муугаар ябуулагдажа байhаниие элирүүлhэн ба саашадаа хүдэлмэреэ hайжаруулха тухайнь комиссиин зүгhөө туhаламжа үзүүлhэн байна.

Мүнөө нүхэр Хохловагай гурбадахи «А» класс шэнэ жэлдэ эршэмтэйгээр бэлэдхэнэ. Энэ классай hурагшад шэнэ жэлэй ёлкын нааданда Сталин тухай уранhайханай монтаж ба бусад номернуудые харуулха байна.

Н. БУДАЖАПОВА.

САНААР ЯБАЛГА

Хориин дунда hургуулиин 15 hурагшад үбэлэйнгөө амаралгын үедэ Хори—Чесана маршрудтайгаар сапаар ябалга эмхидхэхэ гэжэ байна.

Эдэнэрэй зорилгонь хадаа тэрэ шадарай 12 колхозуудта ябажа оборонно, культурна хүдэлмэринүүдые ябуулха ба мүн колхозниигуудта уранhайханай зүжэгүүдые харуулха байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удэ городой Центральна районой Соведэй депутат—комсомолка М. И. Головина өөрынгөө hунгагшадтай хөөрэлдэжэ байна.

П. Новиковай фото.

Специалистын зүбшэл

СОЛОМО СИЛОСОВАЛАЛГА

Колхозуудай фермэнүүдэй дүршэл дээрэhээ хараад үзэхэдэ: соломо ба мякиные буйлуулангүйгөөр, тэрэ хэбээрнь эдюулхэдэ, угаа ехээр гаргашалагдадаг ба бусад үбhэ тэжээлдэ гарзатай байдаг. Соломые бүхэлөөр эдюулхэдэ ямаршье шэмэ үгэдэггүй.

Соломые бүрин хэрэглэхын тулада, Бурят-Монголой малажалай опытно станци болбол соломые силосовалха арга зохёобо. Силосовалhан соломые үхэр малда эдюулээд үзэхэдэмнай муу бэшэ результат үгэhэн байна.

Иимэ силос бэлэдхэхэ аргань тон простой, колхоз ба совхоз бүхэн соломо силосовалалгые хэжэ хүсэд шадаха, гэхэhээ гадна, энээндэ элдэбын түхеэрэлгэ ба мүнгэн зөөри хэрэгтүй. Соломые үбэлшье, зуншье, ямаршье сагта силосовалжа болохо юм. Силосовалхын тулада юуд хэрэгтэйб гэбэл: 4-7 градустай дулаан гэр байра, соломо хэршэдэг зэбсэг, биозакваска (хүрэнгэ) бүлеэн уhан, бочконууд, ведронууд г. м.

Соломо хэршэлгэ. Силосовалалгада хэрэглэгдэхэ соломо болбол соломо гү, силос хэршэдэг машинаар ба бусад аргаар тон жэжэхэнээр (2-3 сантиметр) хэршэгдэхэ ёhотой. Хэршэгдэхэ соломонь үмхирөөгүй, сэбэр hайхан байха ёhотой.

Биологическа хүрэнгэ. Иимэ закваска (хүрэнгэ) бэлэдхэхын тулада машинаар бүлэhэн (обрат) гү, али сүсэгыень абаhан hү амhарта соо хэжэ дулаан газарта табяад, тэрэнэй гашалтарнь (12-18 час соо) байлгаха болоно. Тиигэжэ гашалгаhан hүн хадаа үсхэн тараг шэнги болоод, 100 килограмм силос бүхэндэ 2,5—3 килограмм эhээhэн hүн хэрэгтэй.

Биологическа буйлуулга. Хэршэгдэhэн соломые норгоохын зорилгоор биологическа буйлуулга хэрэгтэй, тэрэниие нигэжэ бэлэдхэхэ болоно гэбэл: бүлеэсүүлhэн уhые хэды шэнээн хэрэгтэй зэргээрнь торхо гү, али бочко соо юулээд, эhээhэн hүе 30 литр уhанда 1,5 литр багсаатайгаар дээрэнь нэмээхэ болоно. Биозакваскые (эhээhэн hүе) уhан соо хэхэhээ урид, изаармалгайнь ниилэжэ нэгэн үнгэтэй болоторнь hайса худхаха шухала.

Тиин, нэгэ килограмм хэршэмэл соломо бүхэндэ иимээр буйлуулагдаhан уhан—1,5—2 литр хэрэглэгдэхэ байна.

Хэршэhэн соломые даралга. Силос дараха газартань ямар хэрэгсэлнүүдые байлгаха ёhотойб гэбэл: хэршэhэн соломо, уhан, шэгнүүр, хүнэгүүд, бочконууд, закваска, шанага, тэрэшэлэн, ябталха модонууд (1,5 метр ута hургаагууд), хушаха хабтагайнууд, дараха шулуун гү, али бусад хүндэ зүйлнүүд.

Хэршэhэн соломоёо бочко гү, али торхо соо хэхынгээ урда тээ, тэдэ hабагануудаа халуун уhаар угааха, хагсанги байгаа hаань жэбхэндүүлхэ хэрэгтэй. Тэгшээр тараагдаhан хэршэмэл соломо дээгүүр буйлуулhан уhаяа нэгэн жэгдээр адхажа, асаар гү, али гараараа hайса худхаад, хүсэд норожо шиигтэй болоhон хойнонь ябталха хэрэгтэй. Игэжэ хойно-хойноhоонь жэг дээр хэжэ, бочко ба торхынгоо халитар ябталаад, hүүлээрнь модон хабтагайнуудаар хабхалха ба шулуугаар дараха болоно. Силостой бочко соо агаар, хии орохогүйн тулада, хабтагайнь забhарые шабараар шабаха хэрэгтэй. Силос дарагдаhан бочконууд ба торхонууд хадаа зунай сагта hарабша сарай доро, үбэлэй сагта 4-7 градус дулаан байра соо хадагалагдаха ёhотой.

Иимэ силос болбол угаа түргэн болбосордог байна. Хоёр-гурбан сутка болоносоор тэрэ бочкые нээгээд, силосынь малда эдюулхэдэ болоно.

Силосые эдюулэлгэ. Хэрбээ энээнhээ урда тээ малнуудтаа силос эдюулдэггүй байгаа hаа, тэрээн дээгүүрнь отруби ба гурил үбэнүүлээд ба баахан дабhа нэмээд эдюулхэ хэрэгтэй. Малнууд, илангаяа hаамхай үнеэд ба хонид соломоор бэлэдхэhэн силос эдижэ түргөөр hурадаг.

hаамхай үнеэндэ ба томо малда сутка соо 8-15 килограмм, хонидто—3-4 кгр., моридто 10 кгр. хүрэтэр ба гахайнуудта 1-1,5 килограмм силос эдюулхэ ушартай.

В. ЛАЗАРЕВ—Б.-М. республикын малажалай опытно станциин хүдэлмэрилэгшэ.

Бүхы тэжээлые барандань хэрэглэе!

Распубликын зарим колхозууд болбол энэ жэлэй үбэлжэлгые бэлэдхэлгүйгөөр угтаба. Хамтын малнууд тэжээлэй бата бэхи базаар хаа-хаанагүй хангагдаа гэжэ лабашье хэлэжэ болохогүй. Сэлэнгын, Зэдын, Кяхтын аймагууд тэжээлээр ехэ дутамаг. Сэлэнгын аймагай, Загастайн сомоной, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз болбол малайгаа миил 28 проц. тэжээлээр хангаа. Ранжуровай нэрэмжэтэ (Кяхта) колхоз болбол 1500 тонно үбhэ бэлэдхэхэ аад, оройдоо 234 тонно бэлэдхээ. Зэдын аймагай, «Социализм» колхозой hүрэг мал 15 проц. үбhөөр, 87 проц. соломоор хангагданхай.

Мүнөө, туралга үхэлгэhөө малаа аршалжа абахын тулада эрид хэмжээ абаха зорилго табигдана. Тиимэ арганууд манай гарта. Зэдын, Кяхтын, Сэлэнгын аймагуудай олонхи колхозууд болбол тэжээлэй бата бэхи базаар бүрин хангагданхай, тэдэнэй олонхинь үлүү тэжээлтэйшье байха юм. Тиимэhээ, үбhэ худалдажа абаха арга бии.

Район хоорондын эдэ аргануудые аймагуудай газартаряалангай таhагуудай даагшад холо дутуугаар хэрэглэнэ. Заагдаhан аймагуудта үбhэ тэжээл худалдажа абаха ябадал хангалтагүй. Кяхтын колхозууд миил 40 тонно үбhэ, тон бага соломо худалдажа абаба. Сэлэнгын колхозуудай тэжээлэй балансда миил 1800 центнер үбhэн, 5400 центнер соломо нэмэбэ.

ВКП(б)-гэй Обкомой ба БМАССР-эй Совнаркомой шанга заабариин байбашье, комбайнаар хуряагдаhан поли дээрэhээ соломо суглуулгые олонхи аймагуудта одоо хүрэтэр эмхидхэнэгүй. Мухар-Шэбэрэй, Бичурын, Тарбагатайн аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол соломые огто хэрэгсээдэггүй ушарhаань, хэдэн мянган центнер соломо хуряагдаагүй байhаар. ВКП(б)-гэй Мухар-Шэбэрэй ба Бичурын айкомууд, аймгүйсэдкомууд ба аймагай газартаряалангай таhагууд болбол энэ болошогүй хэрэгтэ хатуу хэмжээнүүдые абахын орондо, амгаланаар эбсэжэ байнад.

Иимэ факт болбол нютагай бүхы аргабайдалнуудые барандань хэрэглэхыемнай биднниие уялгална. Энээнтэй хамта, соломые силосовалха тухайда Бурят-Монголой опытно станциин эхилэлгэ тон ехэ удхашанартай. Соломо силосовалалгаар станциин хэhэн туршалга хадаа тэрэ хэмжээябуулгын угаа ехэ ашагтай байhыень харуулба. Силосовалагдаhан соломо болбол hайхан үнэртэй ба шэмэтэй байдаг.

Манай эндэ соломо хаа-хаанагүй элбэг. Тэрэниие поли дээрэhээ малай үбэлжэжэ байhан газарта асарха хэрэгтэй. Килограмм соломо бүхэниие хэрэглэхэ лозунг мүнөө биднэй урда табигдана. Хаана соломо үшөө хуряагдаагүй ба hүрилэгдөөгүй байнаб, тэндэ колхозниигуудай олоороо хүдэлмэрилгые эмхидхэжэ, саhанда хушагдашоод байhан соломые дары сагаа hүрилжэ абаха хэрэгтэй.

Соломые хаа-хаанагүй силосовалжа эхилхэтэй хамта, силос ба соломо хэршэхэ г. м. машинануудые бултынь бэлэн болгохо ба хүсэдөөр хэрэглэхэ зорилго табигдана. Тэжээл буйлуулдаг зэмсэгүүдые заhабарилха ба шэнэые абаха тухайда БМАССР-эй Наркомземэй нэгэнтэ бэшэ заабаринуудай байбашье, АЗО-нуудай хүдэлмэрилэгшэд ямаршье хэмжээнүүдые абанагүй. Бодото байдалынь харахада, «Сельхозснабай» районуудахи таhагуудта ба Улан-Удэдэшье тэжээл буйлуулдаг машинануудынь хадагалаатай хэбтэхэ юм. Аймагуудай газартаряалангай таhагуудай хүдэлмэрилэгшэд болбол соломые хаа-хаанагүй силосовалхатай хамта, силос, соломо хэршэдэг ба ороохо үльтирүүлдэг машинануудые абаха ябадалдань колхозуудта туhаламжа үзүүлхэ уялгатай.

Зооветспециалистнарай урда мүн лэ харюусалгатай зорилго табигдана. Тэдэнэр болбол энэ хэмжээябуулгые бэелүүлгэдэ хүндэтэ үүргэ эзэлжэ, соломо силосовалалгын техникые түргөөр шудалха хэрэгтэнь фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ туhалха үүргэтэй. АЗО-гэй ахалагша зоотехник болбол БМАССР-эй Наркомземээр баталагдаhан заабариин ёhоор, нэгэ хэдэн колхозуудта силосовалалгые өөhэдөө хэжэ, колхозниигуудта жэшээ харуулха ёhотой. АЗО-гэй хүдэлмэрилэгшэдэй ба зооветспециалистнуудай зорилго хадаа колхоз бүхэндэ соломо силосовалгые эмхидхэлгэдэ байна.

Соломо силосовалалгые хаа-хаанагүй hайнаар эмхидхэжэ, малаа садхалангаар ба дулаанаар колхоз, фермэ бүхэндэ үбэлжүүлхэ — бүхы колхозниигуудай, зооветспециалистнуудай хүндэтэ хэрэг мүн.

Б. ЗОНХОЕВ—БМАССР-эй Газартаряалангай Наркомой орлогшо.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Каландарашвили, 19. Телефоны: редактора — 3-23; секретариата — 3-44; отделов партийной жизни, агитации и пропаганды — 7-55(2зв.); экономического отдела—7-55; отдела писем—5-07; дежурного по редакции—5-07.

Н—4240 Типография НКМП БМАССР.